

foregaaet i Forholdene ved vore Redningshjem. Det er sikkert alle bekendt, at vi gennem de sidste 25 Aar har haft Redningshjem, der har haft den Opgave at helbrede Drankere; før Krigens Begyndelse var vi naaet saa vidt, at vi havde ikke mindre end 9 statsanerkendte og statsunderstøttede Redningshjem for Alkoholister: Disse 9 Redningshjem var ikke i Stand til at optage alle dem, der søgte om Optagelse. Der var ganske vist enkelte af disse Redningshjem, der ikke var fuldt belagte, men saa var der andre, der i den Grad var søgte som Redningshjem for Alkoholister, at naar vi tager det samlede Antal Redningshjem, var de ikke i Stand til at optage dem, der søgte Optagelse der. Men nu er Forholdet dette, at af de 9 statsanerkendte Redningshjem er kun de 4 tilbage; ikke mindre end 5 er blevet nedlagt og afhændet til helt andre Formaal. I Løbet af de sidste Par Aar er denne Forandring sket. Jeg vilde gerne ganske kort nævne disse 5 Redningshjem og det Tidsrum, hvori de har virket, saa vil man kunne se, at det ikke var noget, der var bygget op i Løbet af ganske kort Tid, der var foregaaet en ganske jævn Udvikling.

Det ældste Redningshjem i Landet er „Godthaab“ oppå ved Holstebro. Det har virket i 24 Aar. Et andet var „Solhjem“, det har virket i 19 Aar, og et tredie „Stormly“, som har virket i 20 Aar; „Concordia“ ved Nærum har virket i 15 Aar og „El Recrero“ har virket i 7 Aar. Hvad angaar de fire Rekreatiøshjem, som er tilbage, er de for Tiden ikke nær fuldt belagte. Det forekommer mig, at den Udvikling, her er sket, grundet paa Forholdene: de midlertidige Forbudsbestemmelser, de høje Priser paa stærke Drikke og den tidlige Lukketid, klart viser, hvad det betyder at indskrænke Alkoholomsætningen. Der foreligger her klare Beviser paa, hvad det vil betyde at indskrænke Spiritustrafikken og helst blive den helt kvit; det vilde betyde en Lykke for mange Hjem i Samfundet, det vil ikke fra nogen Side kunne bestrides. Jeg skal imidlertid ikke komme ind herpaa, det er ikke min Mening at ville indlede en Forbudsdebat; men jeg mener, at man ikke bør begynde en Forhandling om Handel med og Udsækning af stærke Drikke uden at pege paa disse Kendsgerninger.

Virkningerne af den stærke Alkoholtrafik er ikke nye, og det er heller ikke noget nyt, at man gennem Lovgivningsmagten ved Hjælp af det kommunale Selv-

styre er inde paa at begrænse Alkoholtrafikken. Gaar vi tilbage til den almindelige Næringslov af 29. December 1857, vil man straks faa Øje paa, hvordan det virkede, at vi ved den Lov fik fri Beværternæring indført i vore Købstæder. I Løbet af ganske faa Aar blev Beværterantallet i Forhold til Folkemængden paa det nærmeste fordoblet, idet Beværterantallet i Købstæderne steg fra 1 Beværtning pr. 238 Indbyggere gennemsnitlig til 1 Beværtning pr. 122 Indbyggere. Man opdagede straks i vore Købstæder, at der var uheldige Forhold til Stede. Man besluttede ca. 10 Aar efter, at vi havde faaet fri Næring indført i Købstæderne, at ned sætte en Kommission, den saakaldte store Købstadkommission. Den afgav Betænkning den 6. September 1871; deri udtalte Kommissionen enstemmigt, at det stærkt stigende Antal Beværtninger var Aarsag til de uheldige Forhold i vore Købstæder, navnlig nævnedes Kommissionen Fattigdom og Usædelighed som Følger af det stærkt stigende Antal Beværtninger. Man gik derfor til Lovgivningsmagten og bad om dens Medvirkning til at raade Bod paa disse uheldige Forhold. Lovgivningsmagten imødekom det Ønske fra Købstædernes Side ved i et Tillæg til Næringsloven af 23. Maj 1873 at give de kommunale Raad en Bemyndigelse til i deres Vedtægter at begrænse Beværtningernes Antal. Denne Lovbestemmelse blev benyttet paa en saadan Maade, at de kommunale Raad i Købstæderne faktisk dermed kom bort fra den fri Beværternæring og ind under den bundne Beværternæring; dette skete altsaa ved de kommunale Raads frie Beslutning. Men det var et uheldigt Forhold, at man ikke ved samme Lejlighed begrænsede Gæstgiveriernes Antal i Købstæderne. Dette førte til, at man efterhaanden i Købstæderne kom ind paa at drive almindelig Beværtning paa Gæstgiveriborgerskab. Og Beværtningernes Antal steg derved langt udover det Tal, der var fastsat af de kommunale Raad i deres Vedtægter. Det er en Selvfølge, at vi derved kom ind under ganske uhyggelige Forhold, Forhold, som Administrationen stod magtesløs overfor.

I Slutningen af det foregaaende Aarhundrede, fra 1896 til 1900, har vi Gang efter Gang her paa Rigsdagen haft til Behandling Forslag om Beværtning og Handel med stærke Drikke. Men det lykkedes ikke at naa til en Overenskomst mellem Tingene om nye Lovbestemmelser angaaende disse Forhold. Aarsagen der-